

Мотиваційний лист

Шановні Члени журі,

тема мого дослідницького проєкту: «Жіноча містика Середньовіччя».

Середньовіччя – моя любов ще з сьомого класу, від часів теми на історії про лицарські замки. Шкода, що багато публічних осіб забули шкільну програму. Часто можна почути, що на позначення якось невігластва або жорстокої суспільної практики (переважно такої, що обмежує права жінок) люди викувають: «Та це якесь середньовіччя!». У таких випадках мені дуже хочеться крикнути голосніше: «Невігластво таке казати». Одного разу мені потрапила до рук книга французьких істориків «Історія жінок на Заході», написана з точки зору методологічних настанов «Школи Анналів» – уваги до історії повсякдення, розуміння того, що є жіноча й чоловіча історія. Історичний процес, точніше його відображення, дуже залежить від постаті історіографа. Відтоді я почала дивитися на середні віки іншими очима. На ресурсі «Coursera» я прослухала курс Університету Барселони «A Voice of Their Own. Women's Spirituality in the Middle Ages» про жіночий духовний досвід Середніх віків. Це стало поштовхом до аналізу внеску жіночої містики в філософський процес того часу.

Окремі результати своїх напрацювань, стосовно вульгаризації творчості Хільдегарди Бінгенської у сучасній культурі я представляла на круглому столі ІНЦ «МАНУ» в рамках Днів науки філософського факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Участь в олімпіаді з філософії для школярів і Літній школі МАН з філософії також стали етапи усвідомлення актуальності дослідження – епітет «жіночий» поряд із будь-якою творчістю – мистецькою, філософською, науковою, ін. чомусь діє на багатьох як ляпас і примушує стресивно заперечувати її цінність. Численні праці іноземних дослідників, які мені вдалося знайти на Google Books і базах даних електронних журналів, зокрема JSTOR і Google Scholar свідчать, що для європейської й американської науки така проблема втратила актуальність вже більше п'ятдесяти років тому. Приблизно з 70-х років XX ст. ніхто не сумнівається, що середньовічну високу культуру й філософію творили разом освічені жінки і чоловіки, а іноді неграмотні люди обох статей, які ставали символами слабкості, через яку, як вважалося, говорив сам Бог.

Пристаюючи до дослідження, я думала, що найбільшими труднощами будуть недоступність джерел або відсутність перекладів середньовічних авторок, та на превеликий жаль – це була неготовність українських дослідників середньовіччя визнати значення жіночої середньовічної містики для інтелектуального процесу тогочасної Європи, відповідно – постала проблема транспірації імен імен жінок-містиків, бо в Україні про них пишуть мало: Маргарита Порет (Порете) чи Маргарита Поретанська, Хадевейх чи Хадевіка Анверська?

Особливою удачею в процесі роботи вважаю моє листування із професоркою Принстонського університету Ренат Блуменфельд-Косиньски. Я не могла знайти її передмову до видання творів Маргарини д'Уен – тому зв'язалася з пані професоркою через профіль на ресурсі Academia.edu, щоб запитати, де можна придбати електронну копію статті. Професорка Блуменфельд-Косиньски відповіла, що видання раннях 90-х мені навряд чи вдасться знайти в електронному варіанті, але люб'язно погодилася відсканувати свою статтю й вислала її мені на електронну пошту.

Я не знаю якій праці хотіла б присвятити себе, але точно впевнена, що ця робота над проєктом допомогла усвідомити мені, що наші знання постійно треба піддавати критичному аналізу й сумніву. Я б хотіла бути борцем зі стереотипами у всіх галузях.

З повагою Єлизавета Долгановська

11.03.2020 р.